

Rahvusvaheline Ämmaemandate Konföderatsioon
(ICM, International Confederation of Midwives)
Rahvusvahelised Ämmaemandusregulatsiooni Standardid (2011)

Taust

Rahvusvaheline Ämmaemandate Konföderatsioon (ICM) on loonud *Rahvusvahelised Ämmaemandusregulatsiooni Standardid (2011)* vastuseks ämmaemandate, ämmaemandusühingute, riikide valitsuste, ÜRO agentuuride ning teiste asjaosaliste soovidele. Nende standardite eesmärk on kaasa aidata rahvast (naisi ja perekondi) kaitsvate seadusloomeorganite tööle ning kindlustada, et turvalised ja pädevad ämmaemandad pakuvad kõrgekvaliteedilist ämmaemandusteenust igale naisele ja imikule. Regulatsiooni eesmärk on toetada ämmaemandaid töötama iseseisvalt kogu ämmaemanduspraktika (tegevus)ulatuses. Tõstes selle regulatsiooniga ämmaemandate staatust, paraneb emadushoolduse kvaliteet ning emade ja beebide tervis.

Need standardid on loodud 2010.a jooksul samaaegselt ämmaemanda koolitusstandardite ning ICM ämmaemanda põhipädevuste ülevaatamisega. Koos pakuvad ICM ämmaemandate põhipädevused ning rahvusvahelised ämmaemandusregulatsiooni ja ämmaemandate põhikoolituse standardid professionaalse raamistiku, mida saavad kasutada ämmaemandusühingud, ämmaemandust reguleerivad ametkonnad/organisatsioonid, ämmaemandate koolitajad ja valitsused, et tugevdada ämmaemanda elukutset ning parandada ämmaemandusteenuse kvaliteeti oma mõjualas.

Töötades sellises professionaalses raamistikus, on ämmaemandad toetatud ning neil võimaldatakse täita oma rolli ja panustada täielikult emadus- ja vastsündinu hooldusesse oma riigis.

Juhendite arendamine

Taust

2002. aastal võttis ICM omaks seisukoha „Ämmaemanduse seadusandluse ning regulatsiooni raamistik“. See seisukoht defineeris ämmaemandusregulatsiooni ja seadusandlust järgnevalt:

Ämmaemandusregulatsioon on kriteeriumide ja protsesside kogum, mis tekib ämmaemandat identifitseerivast ning ämmaemanduspraktika tegevusulatus kirjeldavast seadusandlusest. Ämmaemanda tegevusulatus on need tegevused, milleks ämmaemandad on koolitatud, pädevad ning mida neil on õigus sooritada. Registreerimine, vahel kutsutud ka litsenseerimiseks, annab seadusliku õiguse praktiseerida ning kasutada ämmaemanda nimetust. See annab ka juurdepääsu ameti praktiseerimisele. Peamine regulatsiooni ja seadusandluse põhjus on rahva kaitsmine nende eest, kes püüavad pakkuda ämmaemandusteenust ebaõigelt. Osades riikides on ämmaemanduspraktika reguleeritud läbi ämmaemandusregulatsiooni, samas kui teistes on see reguleeritud läbi õendusseadusandluse. Järjest enam selgub, et õendusseadusandlus ei ole piisav, et reguleerida ämmaemanduspraktikat.

Võttes omaks 2002. aasta seiskoha, leidis ICM vajaduse:

Luuu juhtnöörid reguleerivate standardite loomiseks, et anda ämmaemandusühingutele rohkem võimalusi saavutada oma riikide ämmaemanduspraktikaga sobivaid regulatsiooniprotsesse.

2005. aastal võttis ICM omaks edasise seisukoha pealkirjaga „Ämmaemanduspraktikat haldav seadusandlus“. See seadusandlus andis väidete nimekirja sellest, mida ämmaemandusregulatsiooni seadusandlus peaks pakkuma. Need väited on järgmised:

- Võimaldada ämmaemandatel praktiseerida vabalt igas olukorras.
- Kindlustada, et ämmaemanda eriala haldavad ämmaemandid.
- Toetada ämmaemandat elupäästvate teadmiste ning oskuste kasutamises erinevates olukordades nendes riikides, kus ei ole kohest meditsiinilise abi võimalust.
- Võimaldada ämmaemandatele juurdepääsu täiend(jätku)koolitusele.
- Nõuda regulaarset praktiseerimisõiguse uuendamist.
- Võtta omaks „ämmaemanda definitsioon“, mis oleks sobiv sellele riigile ning oleks samas seadusandlusega kooskõlas.
- Võimaldada teenuse tarbija esindaja reguleerivasse organisse/organisatsiooni.
- Tunnistada, et kõigil naistel on õigus kompetentse ämmaemanda hooldusele.
- Lubada ämmaemandal praktiseerida iseseisvalt.
- Tunnistada eraldiseisva ämmaemandusregulatsiooni ja seadusandluse vajadust, mis toetab ja parandab ämmaemanda tööd ning seeläbi parandab emade, laste ja rahva tervist.
- Pakkuda juurdepääsu erialale, mis baseerub pädevusel ja määrustel ning mille juurdepääsule ei tehta erandeid.
- Pakkuda ämmaemandate poolt juhitavale reguleerivale organisatsioonile mehhanismi, mille eesmärk on kaitsta rahvast.
- Pakkuda regulaarset seadusandluse ülevaatamist, et kindlustada selle asja- ja ajakohasus, kuna ämmaemandusharidus ning -praktika ja tervishoiuteenused arenevad.
- Julgustada kasutama seadusandluse ülevaatmisprotsessis perinataalse, emadus- ja vastsündinute tervisenäitajate teadusuuringuid ning analüüsi.
- Pakkuda ämmaemanda suurenenud kompetentsustaset nõudva seadusandlusele üleminekul vastavaid koolitusprogramme.

Need väited loovad omakorda kriteeriumi, mille järgi saab ämmaemandusregulatsiooni seadusandlust mõõta. Siiski võivad ämmaemandusühingud vajada rohkem detaile ning juhendamist, et neid seisukohti ellu viia ja ämmaemandusregulatsiooni arendamist erinevates riikides abistada. 2008. aastal otsustas ICM-i nõukogu arendada ülemaailmsed ämmaemandust reguleerivad standardid ning määras selle täitmiseks Töögrupi (Taskforce). Töögrupi moodustasid ning seda projekti juhtisid ICM Regulatsiooni Komitee juhatuse liikmed ja lihtliikmed ning regulatsioonikomiteega suhtlemise eest vastutav ICM juhatuse liige¹.

Arendusprotsess

Ämmaemandusregulatsiooni juhendid said esialgselt visandatud Töögrupi² alamgrupi poolt Hong Kongi koosolekul 2010.a aprillis. Nende juhendite algsel kirjapanekul lähtus see alamgrupp infost, mis koguti 2009.a. novembris Indias peetud ICM Aasia ja Vaikse Ookeani regiooni konverentsil ning 2010.a. märtsis peetud ICM/UNFPA Lõuna-Aasia ämmemanduskoosolekul Bangladeshis läbi viidud regulatsiooni töötubadest. Alamgrupp lähtus ka kirjanduse ülevaatest, mis võeti ette, et indentifitseerida tervisehoiuregulatsiooni ning eriti ämmaemandusregulatsiooni eesmärki, tüüpe ja funktsioone. Selgus, et paljudes riikides on vajadus ämmaemandusregulatsiooni järele ning, et vastav regulatsioon peab toetama ämmaemanda iseseisvust kogu ICM'i poolt defineeritud ämmaemanda tegevusulatuses raames, kaitsma nimetust „ämmaemand“, toetama ühtlustatud ämmaemanduskoolitust ning kindlustama ämmaemandate jätkuvat pädevust.

Algsed juhendid kiideti heaks kogu töögrupi poolt, tõlgiti inglise, prantsuse ja hispaania keelde ning saadeti laiali tagasiside saamiseks. Konsultatsiooniprotsess koosnes nii kirjalikust tagasisidest kui ka sihtgrupiga vestlusest. Kõigile ICM liikmesühingutele saadeti küsimustikud ning neil paluti omakorda saata küsimustikud edasi oma riigis regulatsiooni eest vastutavale vastavale reguleerivale isikule või ametile/organisatsioonile. Küsimustikud saadeti laiali kaks korda 2010.a jooksul ning vastuseid saadi 33-lt liikmesühingult (33% kogu liikmetest), kes esindasid kõiki nelja ICM'i regiooni. Lisaks neile oli veel 21 individuaal- ning grupivastust regulatsiooniga tegelevatelt organitelt, koolitajatelt, ICM'i töögrupi liikmetelt ja teistelt. Töögrupi liikmed algatasid ka sihtgrupi arutelusid algsete juhendite osas koos Euroopa, Kanada, Kogu-Aasia ja Lääne-Vaikse Ookeani reguleerijate gruppidega. Kõik tagasiside võeti Töögrupi poolt arvesse.

Oli selge, et samaaegsed konsultatsioonid ICM Ülemaailsete Ämmaemandate Põhikoolituse Standardite (2011) ning Ämmaemandate Põhipädevuste (2011) osas tekitasid mõningast segadust ICM liikmesühingute seas selles osas, millisele küsimustikule ning millisele konsultatsiooniringile nad vastavad. Sellegipoolest oli vastukaja regulatsioonijuhenditele rahuldav. Lõplik raport pakub veelgi paremat ülevaadet konsultatsiooniprotsessist ning vastukajast.

Töögrupp parandas standardeid vastavalt tagasisidele ning lõplikud standardid said ICM'i juhatuse poolt heaks kiidetud 2011.a. veebruaris. Heakskiidetud standardid kanti ette ICM Nõukogu koosolekul 2011.a. juunis Durbanis, Lõuna-Aafrikas.

¹ ICM Regulatsiooni Töögrupi liikmed: Sally Pairman (juhatuse liige), Uus-Meremaa; Louise Silvertown (juhatuse liige), Suurbritannia; Karen Guilliland (ICM Nõukogu vahendaja), Uus-Meremaa; Kris Robinson (Kanada, Ameerika); Judy Nga Wai Ying (Hong Kong; Aasia-Okeania), Ursula Byrne (Iirimaa, Euroopa); Malfa Kalliope (kreeka, Euroopa), Marianne Benoit Truon Canh (prantsusmaa, Euroopa); Anne Morrison (Austraalia; Aasia-Okeania), Yolande Johnson (Aafrika- Prantsuse kolooniad), Veronica Darko (Aafrika- Inglise kolooniad), Margaret Phiri (MTO- WHO).

² Marianne Benoit Truon canh, karen Guilliland, Anne Morrison, Sally Pairman, Kris Robinson, Judy Nga Wai Ying

See dokument sisaldab regulatsiooni põhjuseid, rajamisväärtusi ning –põhimõtteid, hea regulatsioonitava põhimõtteid, väljendite kokkuvõtet, standardite kasutusotstarvet ning ülemaailmseid ämmaemandusregulatsiooni standardeid, kus on iga standardi juures ka selgitus.

Regulatsiooni eesmärk

Reguleerivate mehhanismide, kas siis läbi seadusandluse, tööhõive või muu regulatsiooni, eesmärk on rahva turvalisuse kindlustamine. See saavutatakse läbi kuue peamise funktsiooni:

1. tegevusulatus määratlus
2. registreerimiseelne (põhi)koolitus
3. registreerimine
4. taaslitsenseerimine ja jätkuv pädevus
5. kaebused ja distsipliin
6. käitumis- ja eetikakoodeks

Nende standardite³ eesmärk on kirjeldada efektiivse ämmaemandusregulatsiooni jaoks vajalikku regulatsiooniraamistikku. See raamistik defineerib regulatsiooni elemendid selleks, et:

- määratleda, kes võib kasutada ämmaemanda nimetust;
- kirjeldada ämmaemanda tegevusulatust, olles samal ajal vastavuses ICM ämmaemanda määratlusega;
- kindlustada, et ämmaemandad kantakse registrisse *ICM Rahvusvaheliste Ämmaemandate Põhikoolituse Standarditele (2011)* vastava koolituse järgselt;
- kindlustada, et ämmaemandad kantakse registrisse, olles võimelised demonstreerima *ICM Ämmaemanda Põhipädevusi (2011)*;
- Kindlustada, et ämmaemandad on suutelised iseseisvalt praktiseerima määratud tegevusulatuses;
- Kindlustada, et ämmaemandad näitavad jätkuvat pädevust selleks, et praktiseerida;
- Kindlustada, et ämmaemandad ja naised (kui ämmaemandusteenuse kasutajad) on osa ämmaemandust reguleeriva ametkonna/organisatsiooni juhatuses;
- Kindlustada rahva ohutus läbi iseseisva ning pädeva ämmaemandustööjõu varustamise.

³ selles dokumendis kasutatud sõna „**standard**“ definitsioon viitab „normväärtuse referentspunktile, mis kirjeldab vajalikku saavutuse (soorituse) taset“.

Loomisväärtused ja -põhimõtted

Loomisväärtused ja -põhimõtted, millele need määrused on rajatud, on tuletatud järgnevatest ICM baasdokumentidest (vt. www.internationalmidwives.org):

- ICM *Ämmaemanda Määratlus*;
- ICM *Regulatsioonialased Seisukohad 2002*;
- ICM *Ämmaemanduspraktika haldamiseaduse seisukoht 2005*;
- ICM *Rahvusvahelised Ämmaemandate Põhikoolituse Standardid visand 2010*;
- ICM *Ämmaemandate Põhipädevused – üle vaadatud 2010*;
- ICM *Rahvusvaheline Eetikakoodeks*;
- ICM *Ämmaemandusfilosoofia ja Hooldusmudel*;
- Valitud ICM seisukohad.

Need loomisväärtused ja -põhimõtted sisaldavad:

- Mõistmist, et regulatsioon on mehhanism, läbi mille väljendatakse sotsiaalset lepingut ämmaemanda elukutse ning ühiskonna vahel. Ühiskond tagab ämmaemanda elukutse autoriteedi ning iseseisvuse, et end ise reguleerida. Vastutasuks ootab ühiskond ämmaemanda elukutselt vastutustundlikku käitumist, kõrgekvaliteedilise ämmaemandushoolduse kindlustamist ning rahva usalduse hoidmist⁴.
- Tunnustust, et igal naisel on õigus saada sünnituse ajal hooldust haritud ja pädeva ämmaemanda poolt, kellel on luba praktiseerida.
- Tunnustust, et ämmaemandad on iseseisvalt praktiseerijad; see tähendab, et nad töötavad ise enda eest ning on vastutavad ja vastutusele võetavad oma kliiniliste otsuste eest.
- Tunnustust, et ämmaemanda tegevusulatus kirjeldab olukordi, millisel juhul ämmaemand võib iseseisvaid vastu võtta kliinilisi otsuseid ning millistel juhtudel peab ämmaemand töötama koos teiste tervishoiutöötajatega, näiteks arstidega.
- Tunnustust, et ämmaemanda elukutse on iseseisev, eraldiseisev ning selgesti eristatav õendusest ning meditsiinist. Mis eristab ämmaemandat õdedest ja arstidest, on asjaolu, et ainult ämmaemand saab praktiseerida kogu ämmaemandustegevusala raames ning omab pädevust selle tegemiseks.
- Tunnustust, et kui registreeritud/kvalifitseeritud ämmaemand, kellel on praktiseerimist võimaldav tunnistus, töötab ükskõik millises olustikus naistega lapseootuse perioodil, praktiseerib ta ämmaemandana. Seega, kui ämmaemand on topelt registreeritud/kvalifitseeritud ka õena, ei saa ta samaaegselt praktiseerida nii ämmaemanda kui ka õena⁵. Emadushoolduse puhul praktiseerib registreeritud/kvalifitseeritud ämmaemand alati ämmaemandana.

⁴ Donabedian (1976), tsiteeritud ajakirjas „Ralph“, 1993, lk. 60.

⁵ On tunnistatud, et ämmaemandad jagavad mõningaid oskusi teiste tervishoiutöötajatega, kuid kogu oskuste kompleks, mis on keskendunud lapseootel naiste vajadustele, on see, mis defineerib ämmaemandaid ning ämmaemandust.

Hea regulatsiooni põhimõtted

ICM tunnistab järgmisi hea regulatsiooni põhimõtteid⁶ ning leiab, et need põhimõtted on heaks lähtekohaks, mille järgi hinnata reguleerimisprotsesse.

- VAJADUS – kas see regulatsioon on vajalik? Kas praegused seda valdkonda juhtivad reeglid ja struktuur on ikka veel kehtivad? Kas see seadusandlus on eesmärgipärane?
- EFEKTIIVSUS – kas see regulatsioon on asjakohase eesmärgiga? Kas see saab asjakohaselt täide viidud ja vastavusse? Kas see on paindlik ja võimaldav?
- PAINDLIKKUS – kas seadusandlus on piisavalt paindlik, et olla pigem võimaldav kui liigselt ettekirjutav?
- PROPORTSIONAALSUS – kas kasu ületab kahju? Kas sama eesmärki saab saavutada muul viisil?
- LÄBIPAISTVUS – kas regulatsioon on selge ja ligipääsetav kõigile? Kas kõik asjaosalised on kaasatud selle loomisse?
- VASTUTAVUS – kas on selge, kes vastutab mille eest ja kelle ees? Kas on olemas efektiivne apelleerimisprotsess?
- KOOSKÕLALISUS – kas regulatsioon põhjustab kõrvalekaldeid ning vastuolusid teiste olemasolevate regulatsioonide suhtes? Kas rakendatakse parima praktika põhimõtteid?

⁶ Põhineb „Reguleerides paremini“, valitsuse dokumendil, Taoiseach Osakond, Iirimaa valitsus, 2004.

Juhendite eesmärk

Rahvusvahelised Ämmaemandusregulatsiooni Juhendid (2011) on tahtlikult geneerilised ning võtavad ämmaemandusregulatsiooni osas pigem põhimõttelise kui detailse lähenemise. Need juhendid pakuvad lähtekoha ämmaemandusregulatsiooni ülemaailmsele ühtlustamisele. Neil juhenditel on kaks eesmärki. Esiteks pakuvad need aluse eksisteerivate regulatsioonide raamistiku ülevaatmiseks. Teiseks annavad need juhtnööre riikidele, kes soovivad rajada ämmaemandusele reguleerivat raamistikku, kus sellist raamistikku praegu ei eksisteeri.

Kuna ICM on ainus rahvusvaheline ämmaemandaid esindav organisatsioon, on tähtis, et ICM loob ämmaemandaid toetavad standardid, et nad saaksid töötada ICMi ämmaemanda määratluse ning ämmaemanduse kogu tegevusala raames ja tugevdada kõrgekvaliteedilist ämmaemandusabi. Seega ei peegelda ICM Rahvusvahelised Ämmaemandusregulatsiooni Standardid (2011) mitte ainult praegu arenenud riikides eksisteerivaid ja töötavaid ämmaemandusregulatsiooni mudeleid, vaid pigem on need standardid kõrgetasemelised juhendid, mis annavad ideaalsed suunised regulatsioonide loomiseks ning võimaldavad iseseisvat ämmaemanduspraktikat.

Eeldatavasti saavad riigid, kus on hästi välja arendatud ämmaemandusregulatsiooni raamistikud, kasutada standardeid lähtekohana. Siiski on arusaadav, et paljude riikide jaoks ei ole see võimalik. Riigid, kus eksisteeriv ämmaemandusregulatsioon on tihedalt seotud õenduse või meditsiiniga või kus regulatsioon on teostatud riiklikul tasemel, võivad leida praeguse regulatsiooni ning uute juhendite vahel palju erinevusi. Uued juhendid pakuvad lähtekoha, mille abil saab hinnata eksisteerivat seadusandlust ja regulatiivseid protsesse. Ämmaemandaid julgustatakse läbi oma ämmaemandusühingute neid juhendeid kasutama tööriistana, et muutuste heaks teha lobitööd.

ICM Rahvusvahelised Ämmaemandusregulatsiooni Standardid (2011) võivad olla juhendiks eksisteeriva seadusandluse paranduste tegemisel ning õhutada muutustele, mis tugevdavad reguleerivat raamistikku ning seeläbi toetavad iseseisvat ämmaemandusabi. Näiteks, kui ämmaemandatel on sama regulatsioon koos õdede või teiste tervishoiutöötajatega, on oluline, et saaks loodud eraldiseisev ja spetsiifiline reguleeriv struktuur/protsess, mis võimaldaks ämmaemandatel teha iseseisvalt tööd ja kindlustada kõrgekvaliteedilist ämmaemandusabi emadele ja beebidele. Ühe sammuna ämmaemanduskeskse regulatsiooni poole on oluline (ükskõik millise regulatsiooniprotsessi puhul) tunnustada ämmaemanda eraldiseisvat professionaalset identiteeti. Ämmaemandaid julgustatakse otsima võimalusi ämmaemandusregulatsiooni tugevdamiseks ning koos töötada oma riikide valitsuste, reguleerijate ja tervishoiupoliitika loojatega, et luua rahvusvaheliste standardite elluviimiseks plaan ja ajaline graafik.

Nendes riikides, kus on limiteeritud või mitteeksisteerivad reguleerivad protsessid, võivad need juhendid aidata panna aluse uue ämmaemandusregulatsiooni loomisele. Seadusandlus, tervishoiupoliitika ja protseduurid võivad ämmaemandusregulatsioonide loomisel baseeruda antud standarditele. Nendes riikides saavad ämmaemandad koostööd teha riiklike valitsuste, reguleerijate ja tervishoiupoliitika loojatega, et arendada plaan ning ajaline graafik nende rahvusvaheliste standardite elluviimiseks. Lisaprojektina plaanib luua ICM täideviiva töövahendi (implementation toolkit), et selles protsessi abiks olla.

Terminoloogia

Mitmetel võtmesõnadel või termitel, mida läbi kogu selle dokumendi kasutatakse, võib olla mitmeid ja erinevaid tähendusi. Et abistada sellest dokumendist arusaamist, on kasutatud järgnevat definitsiooni.

Võtmesõnad või terminid	ICM definitsioon
Vastutavus (accountability)	Vastutav olema
Akrediteerimine (accreditation)	Läbivaatamise ja heakskiidu protsess, mille järgselt institutsioonile, programmile või spetsiifilisele teenusele antakse ajaga piiratud tunnustus selle kohta, et spetsiaalsed loodud standardid on saavutatud.
Sisse- ja väljakirjutamisõigused (admitting and discharge rights)	Ühiskonnapõhisele ämmaemandale antud õigus haigla/sünnitusmaja juhtkonna poolt pakkuda ämmaemandusabi naisele ja tema beebile haiglas/asutuses ning ligipääs haigla/asutuse teenustele, kaasa arvatud kiirabi võimalus.
Hindamine (assessment)	Süsteemaatiline protseduur, mille käigus kogutakse kvalitatiivseid ja kvantitatiivseid andmeid, et hinnata sooritust, edu või praktiseerimisalaseid otsuseid/tegusid vastavalt juhenditele ja/või pädevusele.
Autonoomne/isemäärav (autonomous)	<p>Iseennast valitsev, isereguleeriv; oma otsuste ja tegevuste eest vastutuse võtmine.</p> <p><u>Iseseisev ämmaemand</u> pakub hooldust kogu raseduse, sünnituse, sünni ja sünnitusjärgse perioodi ajal ning võtab vastu otsuseid koos iga naiselega, kes on tema hoole all. Ämmaemand on vastutav ning vastutusele võetav kõigi oma otsuste eest, mida ta teeb ning selle abi eest, mida ta pakub ilma ükskõik kelle teise tervishoiutöötaja delegeerimise, supervisiooni või juhendamiseta.</p>
Autonoomsus/isemääravus (autonomy)	<p>Iseseisvaks olemise seisund.</p> <p><u>Ämmaemanda/naise iseseisvus:</u></p> <p>Naise ja ämmaemanda vabadus teha hooldust puudutavaid valikuid ning valikute austamist eeldav vabadus. See vihjab, et eraisikutel on kompetents teha informeeritud valikuid ning et neid ei tohiks sundida ega mõjutada otsustamisprotsessi ajal.</p>

Noomitus (censure)	Ametlik indiviidi, dokumendi või agentuuri noomitus. <u>Ämmaemanda noomitus:</u> Ametlik ämmaemandust reguleeriva ametkonna/organisatsiooni poolt ämmaemandale tehtud noomitus.
Käitumis- ja eetikakoodeks (Code of Conduct and Ethics)	Seadused või juhendid, mis juhivad isiku käitumist või eriala esindajate käitumist
Kompetents (competence)	Teadmiste, psühhomotoorika-, suhtlemis- ja otsusetegemisoskuste kombinatsioon, mis võimaldab üksikisikul sooritada spetsiifilisi ülesandeid määratletud vilumuse tasemel.
Tingimuslik (conditional)	Omistama, sõltuma või seisundit omama.
Võrdväarsus (equivalence)	Termin, mida käsitletakse kahe süsteemi, mõjuala või institutsiooni vahel oleva võrdsuse kirjeldamiseks ja/või määratlemiseks, austades teineteise kursuste, diplomite, sertifikaatide, litsentside ja/või kraadide väärtust.
Juhis(ed) (guideline(s))	Detailne plaan või kirjeldus illustratiivsete tegevusnäidetega; sammude seeria, et täide viia normatiivi. Definitsiooni järgi ei ole juhised kunagi kohustuslik, kontrastina juhendile, mida oodatakse täidetavat.
Tervishoiutöötaja (health professional)	Individ, kes on koolitatud tervishoiu teadusharu järgi ning kes on litsenseeritud/reguleeritud, et praktiseerida selles teadusharus; näiteks ämmaemandid, õed, arstid ning tervishoiuametnikud.
Iseseisev (independent)	Vaba mõjutustest, juhatusest, teise või teiste kontrollist; iseendale toetuv ja isemäärav.
Teadmised (knowledge)	Informatsiooni kogum, mis võimaldab indiviidil saada kindlat arusaamist teemast, oskusega kasutada seda spetsiifiliseks otstarbeks.

Ämmaemandust reguleeriva ametkonna/organisatsiooni tavakodanikust (erialaväline) liige (Lay member of a midwifery regulatory authority)	Isik, kes ei ole ja pole kunagi olnud registreeritud kui ämmaemand ning ei ole ka ühegi teise reguleeritud tervishoiueriala liige.
Seadusandlus (legislation)	Jõustunud seadus või seaduste kogu.
Ämmaemand (midwife)	Isik, kes vastab ICM <i>Ämmaemanda määratlusele</i> , kes on koolitatud ja treenitud pädevaks vastavalt ICM <i>Ämmaemanda Põhipädevustele</i> , demonstreerib oma kompetentsust ämmaemanduspraktikas ning kellel on seaduslikult lubatud kasutada seda

	tiitlit.
Ämmaemandusvastutus (midwifery accountability)	Ämmaemand peab olema vastutav oma otsuste ning tegevuste eest. See vastutus on peamiselt naise ees, kuid ka elukutse ning rahva ees.
Ämmaemanduspädevus (midwifery competence)	Kombinatsioon teadmistest, professionaalsest käitumisest ning erilistest oskustest, mis on demonstreeritud mäartletud pädevustasemel ämmaemanduskoolituse ja/või praktika kontekstis.
Ämmaemanda jätkuv pädevus (midwifery continuing competence)	Jätkuv võime demonstreerida teadmisi, professionaalset käitumist ning oskusi, mis on vajalikud, et töötada kogu ämmaemanduse tegevusala ulatuses.
Ämmaemanda täiendkoolitus (midwifery continuing education)	Jätkukoolitus, mida saadakse alates esimesest kvalifitseerumisest läbi kogu karjääri, et suurendada või säilitada ämmaemanda kompetentsustaset.
Ämmaemandusharidus (midwifery education)	Protsess, mis valmistab ette indiviide, et saada kompetentseks ämmaemandaks ning saavutada ämmaemanduspädevust.
Ämmaemandate haridusasutus (midwifery education institution)	Organisatsioon, mis võimaldab ämmaemandate koolitusprogrammi. Selleks organisatsiooniks võib olla ülikool, polütehnikum, kolledž, kool.

Ämmaemanda praktiseerimissobivus (midwifery fitness to practise)	Tõendusmaterjal, et ämmaemandal on teadmised, oskused, professionaalne käitumine, isikuomadused ning tervislik seisund, mis on vajalikud, et olla vastavuses juhendite ja kompetentsusnõuetega, mis on omakorda vajalikud ämmaemandaks saamisel ja ämmaemanduse praktiseerimisel.
Ämmaemandusjuhtimine (midwifery governance)	Juhtimis- ning administratsioonisüsteem, mida kasutatakse Ämmaemandust Reguleeriva Ametkonna/Organisatsiooni poolt, et täide viia oma võimu ämmaemanduse eriala kontrollimiseks ja juhtimiseks.
Ämmaemanduspartnerlus (midwifery partnership)	Vihjab usalduslikule, vastastikusele ning võrdväärsele suhtele naise ja ämmaemanda vahel. Iga ämmaemand püüab kindlustada, et ta ei suru oma professionaalset ja isiklikku arvamust naisele peale; pigem püüab ämmaemand läbi vestluse luua suhte, milles iga naine on peamine otsustaja.
Ämmaemandusfilosoofia	Uskumuste kogumik ämmaemanduspraktika või ämmaemandakoolituse loomuse kohta.
Ämmaemandate põhikoolitus (midwifery education programme)	Organiseeritud, süstemaatiline, määratletud õppetöö, mis sisaldab pädevate ämmaemandate ettevalmistuseks vajalikku teoreetilist ja praktilist õpet.

Ämmaemandate registreerimine/litsenseerimine (midwifery registration/licencure)	Seaduslik õigus praktiseerida ja kasutada ämmaemanda nimetust. Samuti ligipääs erialale kehtiva seadusandluse raames.
Ämmaemandusregulatsioon (midwifery regulation)	Kriteeriumide ja protsesside kogum vastavalt seadusandlusele, ning mis on ette kirjutatud ämmaemanduse praktiseerimist kontrolliva ämmaemandusregulatsiooni ametkonna/ organisatsiooni poolt, ning mis sealhulgas määratleb, kes võib kanda „ämmaemanda“ tiitlit ning praktiseerida ämmaemandana. Regulatsioon sisaldab registreerimist/ litsenseerimist, ämmaemanduskoolitusprogrammide heakskiitu ja akrediteerimist, taseme seadmist ämmaemanduspraktika ja –käitumise kohta ning protsesse, mille käigus võetakse ämmaemandad vastavalt professionaalsetele standarditele vastutusele.

Ämmaemanduse tegevusulatus (midwifery scope of practice)	Need tegevused, milleks ämmaemandaid koolitatakse, milles nad on kompetentsed ning autoriseeritud sooritama.
Ämmaemanduse asjaosaline (midwifery stakeholder)	Iga isik või organisatsioon, kes/mis mõjutab või saab mõjutatud ämmaemanda(t), ämmaemandusregulatsiooni organisatsiooni, ämmaemanduskoolitusprogrammi või ICM'i poolt.
Ämmaemandusjuhendite läbivaatamine (midwifery standards review)	Süsteemaatiline protsess, mis võimaldab ämmaemandal, ükskõik milline on tema praktiseerimise olustik, peegeldada oma ämmaemanduspraktikat vastavalt professionaalsetele standarditele teiste ämmaemanduskollegide ja ämmaemandusteenuse lõpptarbijatega.
Ämmaemandusjärelvalve (midwifery supervision)	Ühe ämmaemanda töö järelvaatamine ning toetamine teise ämmaemanda poolt, et kindlustada ohutu ja pädeva ämmaemandusabi korraldus.
Loomulik kohtumõistmine (natural justice)	Protseduuriline õiglus, mis sisaldab hea usu ja kahtluste puudumise põhimõtteid.
Ämmaemanda põhikoolitus (pre-registration midwifery education)	Protsess, mis valmistab ette indiviide, kes soovivad saada pädevaks ämmaemandaks ning kes saavutavad ämmaemanda registreerimiseks/litsenseerimiseks vajaliku haridustaseme
Esmatasandihoolitus (primary health care)	Esmatasandi terviseenus, ühiskonnapõhine ning universaalselt ligipääsetav, mis on fokuseeritud terviseharidusele ning –edendusele ja individuaalsete terviseprobleemide ennetusele. Ämmaemandad pakuvad esmastasandi hooldust, kui hooldust pakutakse naiste kodudes või ühiskondlikes olustikes ning kus fookus on raseduse ja sünnituse kui normaalset eluprotsessi edendamisel ja toetamisel.

Rahvatervis (public health)	Rahvastiku tervise ja heaolu toetamine ja edendamine läbi terviseedenduse, haiguste ennetuse ja ühiskonnapõhiste teenuste.
Erialaühing	Teatud eriala praktiseerijaid koondav ühing

Ajutine (provisional)	Ajutine; eksisteeriv seni, kuni on püsivalt või korralikult asendatud.
Rahva (tervise) kaitse (protection of the public)	Regulatoorse organi peamine funktsioon on kindlustada rahva ohutus läbi oma regulatoorsete mehhanismide. Ämmaemandust reguleeriva ametkonna/ organisatsiooni peamine funktsioon on kindlustada emade ja beebide (rahva) ohutus läbi regulatoorsete mehhanismide, mis kindlustavad ohutu ja kompetentse ämmaemandushoolduse.
Ämmaemandusregister (register of midwives)	Ametlik kvalifitseeritud/ litsenseeritud/ sertifitseeritud ämmaemandate nimekiri, mis on tunnustatud ämmaemandust reguleeriva ametkonna/ organisatsiooni poolt vastavaks nende mõjualas; aavalik üldsusele
Reguleeriv ametiasutus/organisatsioon /regulaator (regulatory authority/ regulator)	Organisatsioon, mis reguleerib kindlat eriala ning kindlustab, et rahvas on kaitstud ebakompetentsete või ebaetiliste praktiseerijate eest. Organisatsioon, mis on seadusega määratud või valitsuse poolt autoriseeritud seda ametit reguleerima.
Taaslitsenseerimine/resertifitseerimine (relicensing/recertification)	Teatud ajavahemiku jooksul uuendatud loa või sertifikaadi väljaandmine; üldiselt seotud praktiseerija jätkuva pädevuse hindamisega.
Enesejuhtimine (self governing)	Indiviid või eriala esindaja, kes on vastutav ning vastutusele võetav otsuste langetamise eest ning kes võtab vastutuse nende otsuste ja tegude tulemuste eest.
Standard (standard)	Määratletud/ühtlustatud lähtekoht (baas), mis kirjeldab vajalikku saavutuse (soorituse) taset. <u>Praktiseerimise standard:</u> Soovitud ja saavutatav saavutuse (soorituse) tase, mida võrreldakse tegeliku praktikaga.
Peatama/peatatud(suspend/suspended)	Peatada ämmaemanda tegevusluba teatud perioodiks.
Ajutine (temporary)	Mitte-alaline, ajutine.

Juhendite organiseerimine

Juhendid on jaotatud järgnevasse nelja (4) kategooriasse:

1. Reguleerimismudel: reguleerimise tüüp, nt. läbi seadusandluse;
2. Nimetuse kaitsmine: kes võib kasutada tiitlit „ämmaemand“;
3. Juhtimine: ämmaemandust reguleeriva ametkonna/organisatsiooni loomise protsessid ning protsessid, mille kaudu reguleeriv organ viib oma funktsioone täide;
4. Funktsioonid: mehhanismid, mille kaudu reguleeriv ametiasutus/organisatsioon reguleerib ämmaemandaid ning lisab järgmised ala-kategooriad:
 - a. Tegevusulatus;
 - b. (Registreerimiseelne) ämmaemandate põhikoolitus;
 - c. Registreerimine;
 - d. Jätkuv pädevus
 - e. Kaebused ja distsipliin;
 - f. Käitumis- ja eetikakoodeks.

Igas kategoorias või ala-kategoorias on mitmeid juhendeid ning iga juhendi kohta on pakutud ka selgitus.

ICM Rahvusvahelised Ämmaemandusregulatsiooni Standardid

Kategooria	Standard	Selgitus
1. Regulatsiooni-mudel	1.1 Regulatsioon on ämmaemandus-põhine.	<p>Ämmaemandus vajab seadusandlust, mis annaks aluse luua ämmaemandus-spetsiifiline regulatoorne organ, millel on adekvaatne seaduses määratud võim, et efektiivselt reguleerida ämmaemandate tööd, toetada iseseisvat ämmaemanduspraktikat ning võimaldada ämmaemada elukutse tunnustamist kui iseseisvat elukutset.</p> <p>Kindlustades turvalise ja kompetentse ämmaemandusabi saamise, kaitseb ämmaemandusspetsiifiline seadusandlus emade ja beebide tervist.</p>
	1.2 Regulatsioon peab toimima riiklikul tasemel.	<p>Kus võimalik, peab regulatsioon olema riiklikul tasemel. Kui see ei ole võimalik, peab olema ämmaemandust reguleerivate ametiasutuste/ organisatsioonide vahel koostöö ja suhtlemismehhanism.</p> <p>Riiklik regulatsioon võimaldab praktiseerimisstandardite ühtlustamist ning hõlbustab piirkondadevahelist ämmaemandate liikumisvabadust.</p>
2. Ämmaemanda nimetuse kaitsmine	2.1 Vaid need, kes on autoriseeritud vastava seadusandluse poolt, võivad kasutada tiitlit „ämmaemand“, olles seega seaduse poolt toetatud.	<p>Ämmaemandushooldust saavatel emadel ning nende peredel on õigus teada, et nende eest kannab hoolt seaduslikult kvalifitseeritud eriala esindaja.</p> <p>Seaduslikult kvalifitseeritud töötaja on isiklikult vastutav ja vastutusele võetav oma tegude eest ning peab vastama professionaalsetele koodeksitele ja standarditele.</p>
3. Juhtimine	3.1 Seadusandlus sätestab läbipaistva protsessi ämmaemandust reguleerivasse ametiasutusse/ organisatsiooni kandideerimise, valimise ja ametisse nimetamise osas ning identifitseerib rolle ja ametisemääramise nõudmisi.	<p>Kuna ei ole tõendusmaterjali ühegi spetsiifilise reguleeriva ametiasutuse/ organisatsiooni liikmete valimise mudeli kohta, soovitab ICM ametisemääramise ning kõigi ämmaemandusregulatsiooni ametiasutuste/organisatsiooni liikmete valimise kombinatsiooni. Valik sõltub meetodi teostatavusest ning kohalikust heakskiidust.</p> <p>Kõik reguleeriva ametiasutuse/ organisatsiooni liikmed peaksid näitama oskusi ja ekspertiisi vastavalt eelmääratud valikukriteeriumidele nagu lai kogemus ämmaemanda erialal; äri- ja finantskogemus; haridusalane kogemus ning juriidiline ekspertis.</p>

	<p>3.2 Ämmaemandust reguleeriva ametiasutuse/ organisatsiooni enamus liikmeid on ämmaemandad, kes peegeldavad ämmaemanduse mitmekülgust selles riigis</p>	<p>Ämmaemandatest liikmed peaksid olema ametisse määratud või valitud kandidatuurist, mis on üles seatud ämmaemanda eriala poolt. Ämmaemandatest liikmed peaksid peegeldama ämmaemanduse ning ämmaemanduspraksise mitmekülgust selles riigis, omades oma erialal usaldusväärust ning olles autoriseeritud praktiseerima oma mõjualas.</p> <p>Ämmaemandad peavad ämmaemandust reguleeriva ametiasutuse/ organisatsiooni liikmetest moodustama enamuse, et kindlustada ämmaemandusalaseid standardite arvesse võtmine otsuste langetamisel.</p>
	<p>3.3 Tavakodanikest (erialavälistele) liikmetele peab olema eraldi sätestus</p>	<p>Ämmaemandust reguleeriva ametiasutuse/ organisatsiooni tavakodanikest liikmed peaksid esindama riigi populatsiooni mitmekülgust, sh etnilist päritolu. Ideaalis pakuvad tavakodanikud vaatenurki, mis peegeldavad lapseootel naiste seisukohti.</p>
	<p>3.4 Ämmaemandust reguleeriva ametiasutuse/ organisatsiooni juhtimisstruktuurid peavad seadusandlusega määratletud</p>	<p>Ämmaemandust reguleerival ametiasutusel/ organisatsioonil on sätestatud süsteemid ja protsessid, et määratleda juhatuse või nõukogu liikmete ülesandeid, nõukogu volitusi, esimehe/juhataja ametisemääramise protsessi.</p> <p>Ämmaemandust reguleeriv ametiasutus/ organisatsioon otsustab seadusandluses kindlaksmääratud funktsioonide täideviimise protsessid. Need protsessid peavad olema üldsusele avalikud läbi aastaaruande publikatsiooni ning läbi teiste avalike tegevuste ja otsuste raporteerimiseks mõeldud mehhanismide.</p>
	<p>3.5 Ämmaemandust reguleeriva ametiasutuse/ organisatsiooni esimees/juhataja peab olema ämmaemand.</p>	<p>Ämmaemandust reguleeriva ametiasutuse/ organisatsiooni liikmed peaksid valima juhataja ämmaemandusliikmete hulgast.</p>
	<p>3.6 Ämmaemandust reguleeriv ametiasutus/ organisatsioon on rahastatud eriala liikmete poolt.</p>	<p>Liikmemaksude tasumine on erialane vastutus, mis annab ämmaemandatele õiguse registreeruda või tegevusluba taotleda (juhul kui see ämmaemand kvalifitseerub teatud standarditele).</p> <p>Ämmaemandate poolt tasutud liikmemaks pakub poliitiliselt iseseisvat ämmaemandust reguleeriva ametiasutuse/ organisatsiooni rahastamist. Siiski, nendes riikides, kus ämmaemandate arv on väike või väga vähe tasustatud, on osaline riiklik tugi vajalik. Riikliku rahastamise puhul on võimalus vähendada ämmaemandust reguleeriva ametiasutuse/ organisatsiooni autonoomsust ning seega peaks see olema teostatud läbi mehhanismide, mis minimeerib selliseid tagajärgi.</p>

	3.7 Ämmaemandust reguleeriv ametiasutus/organisatsioon teeb koostööd ämmaemandusühingu(te)ga	<p>Ämmaemandust reguleeriva ametiasutuse/organisatsiooni tööprotsessid peaksid põhinema koostöö ja konsultatsioonide põhimõttel.</p> <p>Ämmaemandust reguleeriv ametiasutus/organisatsioon peab tegema koostööd teiste ämmaemandusalaste organisatsioonidega, nagu nt. ämmaemandusühing, millel on samuti rahva ohutusalane ning standardite loomise roll.</p>
	3.8 Ämmaemandust reguleeriv ametiasutus/organisatsioon teeb koostööd teiste ametkondadega riiklikul ja rahvusvahelisel tasemel.	<p>Koostöö teiste ametkondadega, nii riiklikul kui ka rahvusvahelisel tasemel, edendab regulatsiooni rollist arusaamist ning annab püsivamad ülemaailmsed standardid.</p> <p>Koostöö võib pakkuda jagatud süsteemide ning protsesside arendamist, mis läbi paraneb kvaliteet.</p>
4. Funktsioonid		
4.1 Ämmaemanduspraksise (tegevus)ulatus	4.1.1 Ämmaemandust reguleeriv ametiasutus/organisatsioon defineerib ämmaemanduspraksise ulatuse, mis on vastavuses ICM-i ämmaemanda määratluse ja tegevusulatusesega.	<p>Ämmaemanda eriala määratleb ise oma tegevusulatus, selle asemel, et lasta seda teha tööandjatel, valitsustel, teistel tervishoiutöötajatel, eratervishoiusektoril või teistel majanduslikult huvitatutel. Tegevusulatus pakub seadusliku definitsiooni, mida ämmaemand võib või ei või teha oma professionaalsel vastutusel.</p> <p>Ämmaemanduse põhifookus on normaalne rasedus, sünnitus ning emadushooldus. Ämmaemand on kohustatud demonstreerima ICM ämmaemanda põhipädevusi olenemata olustikust – nii kesk- kui ka teise või kolmanda etapi haiglates või kodu- ja kogukonnapõhistes tervise- või sünnituskeskustes.</p> <p>Tegevusulatus peab toetama ja võimaldama iseseisvat praktikat ja peaks seega hõlmama retseptikirjutusõigust, juurdepääsu laboriteenustele ning haiglasse sisse- ja väljakirjutamisõigusi. Iseseisva esmatasandi tervishoiutöötajana peab ämmaemand saama konsulteerida erinevate spetsialistidega, neile vajadusel edasi suunata ning tal peab olema juurdepääs toetavale esmaabi (kiirabi) võimalusele kõigis emadusega seotud olustikes.</p> <p>Võimalik, et mitteämmaemandusalast seadusandlust tuleb kohandada, et anda ämmaemandatele vajalikud volitused kogu tegevusulatuses praktiseerimiseks. Nt. narkootiliste ainete/ravimite väljakirjutamist kontrolliv seadus või laboriuuringutele juurdepääsu sätestav seadus.</p>

<p>4.2 Ämmaemandate põhikoolitus</p>	<p>4.2.1 Ämmaemandust reguleeriv ametiasutus/organisatsioon määrab registreerimiseelse ämmaemandushariduse ja ämmaemandusharidusasutuste akrediteerimise miinimumnõuded (taseme), mis on vastavuses ICM ämmaemandate põhikoolituse standarditega.</p>	<p>Ämmaemanda eriala defineerib registreerimiseks vajaliku hariduse ja ämmaemanduspädevuse miinimumstandardid. ICM ämmaemanda ja ämmaemanduspraksise tegevusulatus määratlus, ämmaemanda põhipädevused ning ämmaemandate registreerimisstandardid peaksid andma ämmaemanda põhikoolituse raamistiku.</p> <p>Ämmaemandushariduse miinimumstandardite sätestamine (läbi ämmaemandust reguleeriva ametiasutuse/organisatsiooni) kindlustab, et ämmaemandad on koolitatud vastavalt ämmaemanda registreerimiseks vajalikule kvalifikatsioonile/standarditele/ tasemele, ning et need hariduskavad on kooskõlastatud.</p> <p>Ämmaemandusharidusasutuse akrediteerimise miinimumstandardite sätestamine (läbi ämmaemandust reguleeriva ametiasutuse/organisatsiooni) kindlustab ämmaemanda eriala, et haridusasutus on võimeline pakkuma kvaliteetset ämmaemandusharidust ning et toimub haridusprogrammide ja –institutsioonide ühtlustumine.</p> <p>Ämmaemandust reguleeriv ametiasutus/organisatsioon kasutab läbipaistvat konsultatsiooniprotsessi, kaasates ämmaemandushariduse ja akrediteerimise miinimumstandardite sätestamisel ämmaemanduseriala esindajaid, emadusteenuse tarbijaid ning teisi asjaosalisi. Kasutatakse ka ICM Rahvusvahelise Ämmaemandate Põhikoolituse Standardeid (2011).</p>
	<p>4.2.2 Ämmaemandust reguleeriv ametiasutus/organisatsioon kiidab heaks ämmaemandate põhikoolituse õppekavad, mis annab ämmaemandale registreerimiseks vajaliku kvalifikatsiooni.</p>	<p>Ämmaemandust reguleeriv ametiasutus/organisatsioon sätestab ämmaemanduskoolituse programmi ja ämmaemandusharidusasutuste akrediteerimisprotsessid kindlustamaks, et hariduskavad ja kooli lõpetajad vastavad heakskiidetud koolitus- ja registreerimisstandarditele ning ICM Rahvusvahelistele Ämmaemandate Põhikoolituse Standarditele.</p> <p>Riikides, kus on olemas riiklikud akrediteerimisorganisatsioonid, teeb ämmaemandust reguleeriv ametiasutus/organisatsioon nendega akrediteerimisprotsessis koostööd. Sellises situatsioonis keskendub iga organisatsioon oma spetsiifilisele valdkonnale ja ekspertiisile ning aktsepteeritakse teineteise hindamisi. Nt. ämmaemandust reguleeriv ametiasutus/organisatsioon peab kindlustama, et õppekava annab ämmaemandate registreerimiseks vajalikud standardid, samas kui spetsiifiline haridusalane akrediteerimisorganisatsioon hindab, kas õppekava või haridusasutus vastab akadeemilise kvalifikatsiooni saamiseks vajalikele standarditele.</p>
	<p>4.2.3 Ämmaemandust reguleeriv ametiasutus/organisatsioon akrediteerib ämmaemandusharidusasutusi, tagades sellega heakskiidetud ämmaemandate põhikoolituse.</p>	

	4.2.4 Ämmaemandust	Ämmaemandust reguleeriv ametiasutus/organisatsioon
--	--------------------	--

	reguleeriv ametiasutus/ organisatsioon auditeerib ämmaemandate õppekavasid ning haridusasutusi.	määratleb jätkuva ämmaemandate õppekavade ja haridusasutuste jälgimis- ja auditeerimismehhanismid, et kindlustada vajaliku taseme hoidmine. Protsesside loomisel võib ämmaemandust reguleeriv ametiasutus/organisatsioon palgata töö läbiviimiseks audiitoreid väljastpoolt organisatsiooni.
4.3 Registreerimine	4.3.1 Seadusandlus sätestab ämmaemandate registreerimiseks ja/või litsenseerimiseks vajalikud kriteeriumid.	<p>Ämmaemandusregistrisse kandmiseks peavad soovijad vastama eriala (läbi ämmaemandust reguleeriva ametiasutuse/ organisatsiooni) poolt seatud standarditele.</p> <p>Nt. standardid võivad sisaldada:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Registreerimiseks vajalikele pädevusnõuetele vastavus (viidates ICM Ämmaemanda põhipädevustele); • Standarditele vastava ämmaemanda põhikoolituse edukas läbimine; • Riikliku eksami edukas läbimine; • Praktiseerimiseks vajalikele standarditele vastavus: sh hea iseloom (kontroll kriminaalkaristuse puudumise osas), professionaalne ämmaemandusalane suhtlemisoskus, ohutut praktiseerimist takistava terviseprobleemi puudumine.
	4.3.2 Ämmaemandust reguleeriv ametiasutus/ organisatsioon arendab registreerimiseks ja/või litsenseerimiseks vajalikud standardid ja protsessid	
	4.3.3 Ämmaemandust reguleeriv ametiasutus/ organisatsioon arendab protsesse, et hinnata erinevatest riikidest registrisse kandmist/ litsenseerimist soovivate ämmaemandate samaväärsust.	<p>Teiste riikide ämmaemandad, kes soovivad registreerimist, peavad vastama samadele registreerimisnõuetele nagu kohalikud ämmaemandad.</p> <p>Hindamisprotsess peab olema põhjalik ja võib sisaldada järgmisi elemente:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Taotleja kvalifikatseerumis- ja registreerimisjärgse ämmaemanduskogemuse kontroll ja hindamine ning nende võrdlemine kohalike kooli lõpetavate ämmaemandate ämmaemandusalase ettevalmistusega; • Taotlejate pädevuse hindamine vastavalt registreerimiseks vajalikele pädevusnõuetele; • Soovituskiri ämmaemanda riikliku ametiasutus(t)e poolt, kuhu ämmaemand on registrisse kantud. <p>Hindamismeetodid võivad sisaldada ka eksameid ja kliinilist pädevushindamist.</p>

		<p>Teiste riikide ämmaemandad, kes vastavad registreerimisnõuetele, peavad läbima kohanemisprogrammi, et orienteeruda kohalikus ühiskonnas ja kultuuris, tervishoiu- ja emadussüsteemis ning ämmaemanda erialal. Ämmaemandad võivad omada ajutist registreerimist seni, kuni nad on esitatud nõuetele on teatud perioodi jooksul vastanud.</p> <p>Regulatoorsed organisatsioonid peaksid tegema koostööd, et toetada rahvusvahelist ämmaemandate liikumist, ilma ämmaemandusstandarddeid, rahva ohutust või rahvusvahelisi teistest riikidest eetilise palkamise tavasid ohustamata.</p>
	<p>4.3.4 Registreerimiseks/ litsenseerimiseks eksisteerib valik erinevaid mehhanisme.</p>	<p>Aegajalt on ämmaemandust reguleerivate ametiasutustel/ organisatsioonidel vaja paindlikkust, et ämmaemanda praktiseerimist ajutiselt piirata. Nt. kui ämmaemanda pädevus on taashindamisel või läbib ta kompetentsusprogrammi või kui tal on tõsine tervises seisund, mis võib ohustada turvalist praktikat.</p> <p>Seadusandlus peab sisaldama erinevaid registreerimiskategooriaid, mis sobiksid erinevates olukordades. Nt. esialgne, ajutine, tingimuslik, peatatud ja täieõiguslik ämmaemanda registreerimine/ litsenseerimine.</p>
	<p>4.3.5 Avalikku ämmaemandusregistrit haldab ämmaemandust reguleeriv ametiasutus/ organisatsioon.</p>	<p>Ämmaemandust reguleeriv ametiasutus/ organisatsioon demonstreerib oma registreerimisprotsessi usaldusväärset ja läbipaistvust, tehes ämmaemandusregistri üldsusele avalikuks. See võib olla elektrooniliselt läbi veebilehe või lubades üldsusel registrile ligipääsu. Naistel ja nende peredel on õigus teada, et nende ämmaemand on registreeritud/ litsenseeritud ning tema praktiseerimisele ei ole seatud piiranguid. Seetõttu peab see info olema üldsusele juurdepääsetav.</p>
	<p>4.3.6 Ämmaemandust reguleeriv ametiasutus/ organisatsioon loob kriteeriumid, juurdepääsu ning protsessid, mis võimaldavad nende ämmaemandate registreerimist/ litsenseerimist, kes ei vasta registreerimisnõuetele.</p>	<p>Kui teiste riikide ämmaemandad ei vasta registreerimisnõuetele, võib sel puhul kaaluda erinevaid võimalusi, sh eksam, koolitusprogrammid, kliiniline hindamine.</p> <p>Osade ämmaemandate jaoks võib osutada vajalikuks enne registreerimisnõuetele vastamist kohaliku ämmaemandate põhikoolituse läbimine.</p>

	4.3.7 Ämmaemandust reguleeriv ametiasutus/organisatsioon kogub ämmaemandate ja nende praksise kohta informatsiooni, et panustada tööjõu planeerimisse ja uurimisse.	<p>Ämmaemandust reguleerival ametiasutusel/organisatsioonil on tööjõu planeerimise toetamises oma roll. Kogutud andmed võivad anda infot ämmaemanda põhi- ja täiendkoolituse planeerimiseks ning informeerida valitsusi tööturu vajadustest ja strateegiatest. Osa informatsiooni saadakse läbi ämmaemandusregistri, kuid ämmaemandust reguleeriv ametiasutus/organisatsioon võib spetsiifilist infot ämmaemanduspraksise kohta koguda ka läbi registris olevate ämmaemandate küsitluse. Ämmaemandust reguleeriv ametiasutus/organisatsioon on sobiv organ, et pakkuda planeerimise eesmärgil ülevaadet ämmaemandate tööjõust.</p> <p>Ämmaemandust reguleeriv ametiasutus/organisatsioon on tõenäoliselt kõige õigem organ ämmaemandate töölesuunamist reguleerima, et seeläbi ennetada ämmaemandate puudust või üleküllust teatud piirkondades. Tegemist on rahva ohutust puudutava teemaga ning vajalik on kindlustada ämmaemanda ligipääs kõigile naistele, olenemata asukohast.</p>
4.4 Jätkukoolitus (täiendkoolitus)	4.4.1 Ämmaemandust reguleeriv ametiasutus/organisatsioon juurutab mehhanismid, läbi mille demonstreerib ämmaemand regulaarselt praktiseerimiseks vajalikku pädevust.	<p>Ämmaemanduspädevus hõlmab elukestvat õpet ning jätkuvat pädevuse demonstreerimist, et saada registreeritud/ litsenseeritud.</p> <p>Praktiseerimis litsentsi jätkuv lubamine/väljastamine on sõltuv individuaalse ämmaemanda võimekusest demonstreerida oma pädevust.</p> <p>Pädevushindamist ja pädevuse demonstreerimist toetavad resertifitseerimise või -litsenseerimise eeskirjad ja protsessid, mis sisaldavad jätku(täiend)-koolitust, minimaalseid praktiseerimise nõudeid, pädevushindamist ja erialaseid ettevõtmisi.</p>
	4.4.2 Seadusandlus sätestab eraldi nõuded ämmaemandus-registrisse kandmise ja /või esmase litsenseerimise ning taaslitsenseerimise osas.	<p>Regulaarse taaslitsenseerimise vajadus eraldab registreerimise/ esmase litsenseerimise protsessi järgnevatest praktiseerimisavalduse protsessidest.</p> <p>Minevikus on paljudes riikides taaslitsenseerimisel nõutud ainult liikmemaksu tasumist. Rahvusvaheliselt on tekkinud suurenenud vajadus jätkuvaks pädevushindamiseks (sh teadmiste uuendamine), olles tervishoiutöötajate taaslitsenseerimise üheks nõudeks. See saavutatakse läbi regulaarse praktiseerimis-sertifikaatide väljaandmise neile, kes vastavad jätkuva pädevushindamise nõuetele.</p>
	4.4.3 Regulaarse ämmaemanduspraksise relitsenseerimise mehhanismid	<p>Ämmaemand võib olla ämmaemandusregistris eluaegselt (välja arvatud kui ta on registrist eemaldatud distsiplinaarmedetodil või surma tõttu). Ämmaemanduspraksise jätkuva heakskiitmise eraldiseisvate protsesside loomine võimaldab ämmaemandust reguleerival ametiasutusel/</p>

		<p>organisatsioonil jälgida iga ämmaemanda jätkuvat pädevust. Registreerimis- ja jätkuva praktiseerimisprotsesside eraldamine pakub ka paindlikumat mehhanismi tööle suunamise tingimuste puhul ja/või vajadusel ämmaemandate praktiseerimisõiguste piiramisel.</p> <p>Ämmaemendusregister peab näitama praktiseeriva ämmaemanda staatust ning peab olema avalik üldsusele.</p>
	<p>4.4.4 Taaspraktiseerimis- programmid ämmaemandatele, kes ei ole teatud perioodi jooksul praktiseerinud.</p>	<p>Ämmaemandust reguleeriv ametiasutus/ organisatsioon on vastutav selle eest, kõik ämmaemandid oleksid pädevad. Jätkukoolituse raamistiku osana kindlustab ämmaemandust reguleeriv ametiasutus/organisatsioon, et seatud standardid ja juhtnöörid määratlevad ajapiirangud ja viisid, kuidas ämmaemandid, kes on olnud teatud perioodi praktikast eemal, saab tagasi praktiseerima.</p>
<p>4.5 Kaebused ja distsipliin</p>	<p>4.5.1 Seadusandlus autoriseerib ämmaemandust reguleerivat ametiasutust/ organisatsiooni, et defineerida nõutavad käitumuslikud standardid ja seda, mis määratleb ebaprofessionaalse käitumise või professionaalse väärkäitumise.</p>	<p>Ämmaemandust reguleerival ametiasutusel/organisatsioonil on rahva (tervise) kaitsmise roll ning rahva poolt on suurenev ootus, et kõik erialad oleksid läbipaistvad ja efektiivsed rahvast kaitsvate praktiseerimisstandardite seadmisel.</p> <p>Ämmaemandust reguleeriv ametiasutus/ organisatsioon loob professionaalse käitumise ja eetika standardid ning otsustab, kas ämmaemandid on langenud nendest standarditest allapoole.</p>
	<p>4.5.2 Seadusandlus autoriseerib ämmaemandust reguleerivat ametiasutust/ organisatsiooni rakendama, üle vaatama ja eemaldama sanktsioone ning tingimusi praktiseerimisele.</p>	<p>Ämmaemandust reguleeriv ametiasutus/ organisatsioon vajab tööks erinevaid karistusmeetodeid, sanktsioone ja tingimusi: sh noomitus, tegevuse peatamine, ämmaemandustegevuse järelvalve, koolitusprogrammi läbimise nõue, piiratud praktiseerimine, tingimustega praktiseerimine, registrist eemaldamine.</p> <p>Ämmaemandust reguleeriv ametiasutus/ organisatsioon viib läbi tähtajalise protsessi ning määrab ajavahemiku, mille jooksul ämmaemandid võib taotleda karistuste, sanktsioonide või tingimuste ülevaatamist ja/või tühistamist.</p>
	<p>4.5.3 Seadusandlus määratleb kaebuste kontrolli, uurimise, määratlemise ja lahenduse volitused ja protsessid.</p>	<p>Kompetentsuse, tervisealaste ja käitumuslike teemade efektiivseks haldamiseks peavad olema loodud asjakohased mehhanismid. Need mehhanismid peavad kindlustama loomuliku õigusemõistmise (natural justice). Seadusandluse detailid sõltuvad riiklikust kohtusüsteemist ning selle riigi kultuurikontekstist Väga ettekirjutav seadusandlus võib piirata paindliku ja</p>

		vastutustundliku ämmaemandustööjõu arenemist.
	4.5.4 Ämmaemandust reguleerival ametiasutusel/organisatsioonil on loodud poliitika ja protsessid, mis on seotud pädevuse, käitumise või tervisekahjustuste alaste kaebuste õigeaegse haldamisega.	<p>Kaebuste haldamise protsessid võimaldavad kõigil teha ämmaemanda kohta kaebust (kaebuse võivad algatada nt tarbija/teenuse saaja, teine tervishoiutöötaja, tööandja, teine ämmaemand või ametnik).</p> <p>Pädevus-, tervise- või käitumisalaste teemade käsitlemisel pakub rehabilitatsiooni- ja taaskoolituse filosoofia raamistiku otsuste langetamise süsteemile, mis on efektiivse emadussüsteemi huvides.</p>
	4.5.5 Seadusandlus peab pakkuma eraldi kaebuste uurimise ning erialase väärkäitumise süüdistuste ülekuulamise ja otsuste tegemise võimalust.	<p>Uurimise ning ülekuulamise ja otsuste tegemise eraldamine käitub õiglaselt ämmaemanda suhtes ning pakub avalikkusele läbipaistvust (transparency).</p> <p>Protsesside eraldamine ennetab ämmaemandust reguleeriv ametiasutuse/organisatsiooni konflikti ämmaemanda eriala huvide kaitsmise ja rahva ohutuse kindlustamise vahel. Otsus on pigem tehtud rahva kui ämmaemanduseriala huvides.</p>
	4.5.6 Kaebuste haldamise protsessid on läbipaistvad ja võimaldavad kõigile osapooltele õiglast kohtumõistmist.	Vabalt kättesaadav ning ligipääsetav apellatsiooniprotsess peab olema võimaldatud.
4.6. Käitumis- ja eetikakoodeks	4.6.1 Ämmaemandust reguleeriv ametiasutus/organisatsioon sätestab käitumis- ja eetikakoodeksi standardid.	<p>Käitumis- ja eetikakoodeksi standardid on praktiseerimise ning professionaalse käitumise baas, mis on ämmaemanda ja ämmaemanduse eriala poolt eeldatud. Need standardid on loodud ämmaemanda eriala poolt (läbi ämmaemandust reguleeriva ametkonna/organisatsiooni).</p> <p>Rahvusvaheliselt sisaldavad koodeksite tavapärased elemendid isiklike väärtushinnangute reegleid, erialaseid piiranguid, erialade vahelist austust, töösuhteid, informeeritud nõusolekut, reklaami ning toodete eelistamist/kiitmist.</p> <p>Eetikakoodeks peaks olema vastavuses ICM eetikakoodeksiga.</p>

Viited

- Taoiseach osakond. 2004. *Reguleerides paremini. Kuus parema reguleerimise põhimõtet sätestav valitsuse dokument*. Government Publications, Dublin.
- Rahvusvaheline Õdede Nõukogu. 2005. *Regulatsiooni terminoloogia, versioon 1*. International Council of Nurses, Geneva.
- Rahvusvaheline Õdede Nõukogu. 2009a. *Regulatsioon 2020: oleviku uurimine; tulevikuvision*. ICN Regulation Series. International Council of Nurses, Geneva.
- Rahvusvaheline Õdede Nõukogu. 2009b. *Reguleerija roll ja identiteet: rahvusvaheline uuring*. ICN Regulation Series. International Council of Nurses, Geneva.
- The Ordre National des Sages-Femmes. 2010. *Euroopa ämmaemandureguleerijate uuring*, (2), Conseil national de l'Ordre des sages-femmes, Paris.
- Ralph, C. 1993. Õenduse regulatsioon ning volitused. *Int. Nurs.Rev.* 40. (2), 58 -61.